

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

Dominica VI. post Pentecosten.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

In Festo SS. Petri & Pauli, Sermo III. 323

fanè conflictu funda quoq; necessaria est longanimitatis formam habens, quam huic maxime certamini nulla ratione deesse necesse est.

Quoties ergò vanitatis cogitatio mentem pulsât, si intimo cordis affectu divinas expavescere cœperis *comminationes*, seu *promissiones* eius desiderare, non sustinet Goliath utriuslibet lapidis jactum, sed reprimitur illicò tumor omnis. Quod si venerit in mentem *dilectio* illa tam ineffabilis, quam tibi DEUS maiestatis exhibuit, an non illico inardescens ad charitatem prorsus abominari incipis & abjicere vanitatem? Sic & *exempla Sanctorum* si diligenti tibi consideratione proponas, erit sine dubio ad reprimendam elationem cogitatio ista perutilis. Jam verò si fortè insurgente subito elatione nihil ex his quæ diximus, apprehendere quiverit manus tua, toto fervore ad eam convertere, quæ sola restat, *orationem*: & continuò quem elevatum videras & exaltatum sicut cedros Libani? subversus impius, jam non erit.

Sed quæras fortasse quemadmodum suo ipsius gladio Goliath possis *Quomodo Goliath suo ipsius gladio perimendus.* abscindere caput, id enim tanto tibi jucundius, quanto molestius hosti. Dico breviter, quoniam expertis loquor, & qui facile capiant & advertant sine mora, quod in semetipsis crebrò sentiunt accidere. Quoties te provocante vanitate ad recordationem comminationis divinæ, seu promissionis, aut cæterorum quæ supra diximus, confundi cœperis & erubescere, devictus est quidem Goliath, sed forsitan adhuc vivit. Accede itaque propius, ne fortè resurgat, & stans super eum mucrone proprio caput eius abscinde, de ea ipsa quæ te appetit vanitate perimens vanitatem. Elata siquidem cogitatione pulsatus, si ex ea ipsa materiam & occasionem sumas humilitatis, quo nimirum humilius deinceps & abjectius tanquam de superbo homine sentias de teipso; Goliath utique Goliath gladio peremisti.

DOMIN. VI. POST PENTECOSTEN.

De Evangelica lectione, ubi turba triduo sustinens Dominum septem panibus reficitur.

S E R M O I.

Misereor super turbam, quia jam triduo sustinent me, nec habent quod manducent ^a.

^a Matt. 15. d
Mar. 1. 8.

Evangeliū, Fratres, ob hoc scriptum est, ut legatur, nec ob aliud legitur, quàm ut rationabilem consolationem vel desolationem exinde capiamus. Est enim secularibus consolatio vana de terrenarum affluentiarum rerum, vana nihilominus de earum penuria desolatio. Ait Evangelium speculum veritatis nemini blanditur, nullum seducit, talem in

Sermones S. Bernardi.

Si

eo

eo se quisque reperiet qualis fuerit, ut nec ibi timore trepidet ubi non est timor : nec lætetur cum male fecerit. Sed quid dicit scriptura ^b ? *Si quis auditor est verbi, & non factor, hic comparatur viro consideranti vultum nativitatæ suæ in speculo. Consideravit enim se, & abiit, & statim oblitus est qualis fuerit.* Nos autem, Fratres, non sic, obsecro, non sic, sed consideremus nosmetipsos in ipsa quam audivimus sacri Evangelii lectione, ut proficiamus ex ea, & corrigamus secundum eam, si qua in nobis deprehendimus corrigenda. Propter hoc enim optat Propheta ^c dirigi vias suas, ad custodiendas justificationes Domini ; *Tunc* (inquiens ^d) *non confundar, cum perspexero in omnibus mandatis tuis.* Et ego quidem non confundor, sed glorior pro vobis, Fratres mei, quoniam Salvatorem in deserto sequuti, securi existis ad eum extra castra : sed vereor ne quis forte in triduana expectatione pusillanimis inveniat, & in Ægyptum seculi huius nequam vel corde, vel etiam & corpore revertatur ; Merito proinde clamat divina Scriptura, & dicit : *Expecta Dominum, viriliter age, & confortetur cor tuum, & sustine Dominum :* Sed quando necesse est sustinere ? Prorsus donec misereatur tui. *Quæris quando ? Misereor, inquit, super turbam, quia iam triduo sustinent me.*

Viam enim trium dierum eas necesse est in deserto si gratum DEO tuo offerre volueris sacrificium : & triduo sustineas Salvatorem, si miraculi panibus desideras satiari. *Prima est dies timoris, dies, inquam, declarans & illuminans tenebras tuas, interiores scilicet, & horrendum gehennæ supplicium demonstrans, in quo sunt tenebræ exteriores ; huiusmodi siquidem cogitatio, sicut ipsi nostis, nostræ solet exercere primordia conversionis. Secunda est pietatis dies, qua respiramus in luce miserationum Dei. Tertia dies est rationis, in qua veritas innotescit, ut tanquam ea debito quodam naturæ sine aliqua contradictione creatori subiecta sit creatura, servus serviat redemptori. Exhinc jubemur jam discumbere, ut charitas ordinetur in nobis, Exhinc aperit Dominus manum suam, & implet omne animal benedictione. Verum quoniam Apostolis dicitur, *Facite homines discumbere :* quorum nos (licet ad confusionem nostram) habetis vicarios qualescunque, discumbere vos admonemus, fratres charissimi, ut refecti pane benedictionis subsistere possitis in via, ne forte misera necessitate compulsi descendatis & vos in Ægyptum, & incipiant vobis illudere, qui necdum vobiscum in deserto sequuti sunt Salvatorem. Miseri sanè & ipsi qui non exire cum exeuntibus, sed planè miserabiles omnibus hominibus, qui profecti quidem cum aliis, sed non cum aliis sunt refecti.*

Porro si fuere qui discumbentibus aliis post dumeta seu diversiora quævis

Triduum mysticum quo sustinendus salvator.

Discubium spirituale.

quævis absconditi latuere, homines eiusmodi jejunos vacuosque reman-
fisse quis nesciat? Sic & eos nihilominus, qui levitate & curiositate ducti,
circumquaque vagantes minimè resederunt, aut qui resederunt quidem,
sed non in ordine nec in numero cæterorum. Hortamur proinde chari-
tatem vestram, & pastoralis sollicitudine admonemus, ne quis ex vobis in-
veniatur angulos amare, sectari latebras, quærere diverticula: quoniam
qui malè agit, odit lucem, & nō venit ad lucem, ut non arguantur opera eius f.
Sed nec inveniatur in nobis, qui circumferantur omni vento doctrinæ,
instabiles & inquieti, nihil in se soliditatis, nihil gravitatis habentes, tan-
quam pulvis quem projicit ventus à facie terræ. Nam de his quid di-
cam, quorum manus contra omnes, & manus omnium contra ipsos? Hi
sunt qui separant semetipsos, animales, spiritum non habentes, quoniam
nemo in spiritu Dei loquens dicit anathema IESU g. Nequissima planè
& perniciosissima pestis: quoniam universos unius obstinatio turbat, &
fit omnibus discordiæ fomes, materia scandalorum. Denique Prophe-
tam audi, qui de vinea Domini loquens, *Singularis*, inquit ^b, *serus depa-*
stus est eam. Pro huiusmodi rogo & obsecro vos, fratres mei, fugite simu-
lationem omnem, & angulos propriæ voluntatis: fugite inquietudinem
& spiritum levitatis, fugite obstinationem, & nequissimum vitium singu-
laritatis, nisi fortè (quod absit) fraudare vultis animas vestras, panis edu-
lio benedicti.

Anguli &
latebra vi-
tanda.

f Ioan. 3. c

g 1. Cor. 12. a

b Psal. 79. b
Singularitas
nequissimum
vitium.

Jam verò ne longiùs protraham vos, septem panes quibus reficia-
mini, isti sunt. *Primus* panis verbum DEI, in quo vita hominis est,
sicut & ipse testatur ^v. *Secundus* panis obedientia est, quoniam *meus ci-*
bis est, inquit ^k, *ut faciam voluntatem eius qui misit me.* *Tertius panis*
meditatio sancta, de qua scriptum est ^l! Cogitatio sancta conservabit
te. Et quæ alio in loco ^m nominari videtur panis vitæ & intellectus,
Quartus panis orantium lachrymæ. *Quintus* verò pœnitentiæ labor est,
Nec mireris quod laborem aut lachrymas panem dixerim, nisi fortè exci-
dit tibi quod in Propheta legisti ⁿ: *Cibabis nos pane lachrymarum,* & item
in alio Psalmo: *Labores*, inquit ^o, *manuum tuarum quia manducabis, bea-*
tus es & bene tibi erit. *Sextus panis* est jucunda unanimitas socialis, pa-
nis, inquam, ex diversis granis confectus, fermentatus utique sapientia

i Luc. 4. a

k Ioan. 4. c

Septem panes
mystici.

l Prov. 12.

m Eccl. 11. a

n Psal. 79. a

o Psal. 126. a

DEI. Porro *Septimus* panis est Eucharistia, quoniam *panis,*

inquit ^p, *quem ego do, caro mea est pro
mundi vita.*

p Ioan. 6. a

Sf 2

IN EA,

IN EADEM DOMINICA,

De Septem Misericordiis.

S E R M O II.

* Psal. 88. a

Misericordias Domini in aeternum cantabo ^a. Ut quid enim mihi insipiens, nescio, quæ cogitatio, de pœnitentiæ huius onere murmurat, ut aggravet illud super cervicem meam? Aliud onus sentio, suavius quidem, sed utique multo maius. Sic enim onerat me miserationibus suis Deus, sic concludit, sic obruit beneficiis suis, ut onus aliud sentire non possim. Quid enim retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi; Tanta tribuit & tanta retribuit, & tu mihi de alio onere loqueris? Deficit spiritus meus, prorsus deficit in tanta beneficiorum consideratione. Et licet dignas non sufficiam gratias agere, sed ingratitude prorsus odit anima mea. Peremptoria siquidem res est ingratitude, hostis gratiæ, inimica salutis. Dico ego vobis, quoniam pro meo sapere nihil ita displicet DEO, præsertim in filiis gratiæ, in hominibus conversionis, quemadmodum ingratitude. Vias enim obstruit gratiæ, & ubi fuerit illa, jam gratia accessum non invenit, locum non habet. Hinc mihi, fratres, tristitia magna, & dolor continuus est cordi meo, quod nonnullos tam pronos ad levitatem, & risum, & ad scurrilia verba tam faciles video: ut pertimescam valde ne fortè plusquam expediat, divinæ misericordiæ sint immemores, & ingrati tam multis beneficiis suis, aliquando deserantur à gratia, quam non ut gratiam venerantur.

*Vitio ingrati-
tudinis nihil
homini dam-
nosius, aut
Deo de testa-
bilis.*

*Ingratitudo
perdit accepta
beneficia &
viam obstruit
accipiendi.*

* Rom. 8. b
*Gratitudinis
debito erga*

Nam de eo quid dicam, qui in murmure & impatientia obstinato perdurat animo; aut quem pœnitet adhæsisse Deo & contra morem & contra rationem bonum factum pœnitentia comitatur, qui sine dubio miserationibus Dei non modò non habet gratiam, sed contumeliam reddidit? Omnino enim quantum in se est, parum honorat eum, à quo vocatus est, quisquis ei servit in tristitia & rancore; si tamen servire ei quis potest in ea tristitia, quæ secundum carnem est, & mortem operatur. Putas ergò quia maior illi detur gratia, & non magis etiam quod videtur habere auferatur ab eo? Nonne enim jure perditum reputatur, quod ingrato donatum est? Aut dedisse non pœnitet, quod periisse videtur? Oportet proinde gratum esse hominem & devotum, qui percepta gratiæ munera non modò manere sibi desideret, sed & multiplicari. Nemo sane est qui non facile si quærit inveniat, unde plurimum si obnoxius Deo, quoniam non est qui se abscondat à calore eius. Sed nos maximè, quos segregavit sibi, & assumpsit ad serviendum sibi soli, si juxta Apostolum ^c, non accepimus spiritum huius mundi, sed Spiritum qui ex Deo est: ut sciamus

qua

In Evangel. De Septem Panibus, Serm. II. 327

quæ à DEO donata sunt nobis : omninò plurima inueniemus, unde continuas ei gratias agere debeamus. Quis enim in nobis est qui non confiteri possit, quoniam misericordia tua magna est super me ?

Itaque de tanta multitudine miserationum Domini vobis breviter aliquas proponere velim, ut quis sapiens est, occasione accepta sapientior fiat. Septem ergo in me video misericordias Domini, quas & vos ipsi credo facile inuenietis in vobis. Prima est quòd à multis peccatis adhuc in seculo positum custodivit : prima inquam, non inter omnes quas mihi impendit, sed prima inter has septem. Quis enim non videat quòd sicut in multis cecidi, sic & in alia poteram cecidisse peccata, nisi omnipotentis pietas conservasset : Fateor & fatebor, nisi quia Dominus adiuvit me, paulo minus cecidisset in omne peccatum anima mea. Et hæc quanta dignatio pietatis, quòd ingratum & parvipendentem sic gratia conservabat, quòd in multis contrarium & contemnentem nihilominus ab aliis benignissimè protegebat ? At secunda misratio tua super me Domine, quonam poterit explicari sermone, quàm benigna, quàm liberalis, quàmque gratuita fuerit : Ego peccabam, & tu dissimulabas. Non continebam à sceleribus, & tu à verberibus abstinebas. Prolongabam ego multo tempore iniquitatem meam, & tu Domine pietatem tuam. Sed quid prodesset expectatio, nisi sequeretur pœnitudo ? Cumulus esset damnationis, dicente Domino ^c : Hæc fecisti, & tacui. Tertia proinde misratio fuit, quòd visitavit cor meum & immutavit, ut amara fierent quæ malè dulcia priùs erant : qui lætabar cum malefacerem : & exultabam in rebus pessimis, inciperem demum recogitare ei annos meos in amaritudine animæ meæ. Et nunc Domine commovisti terram cordis mei, & conturbasti eam : sana contritiones eius, quia commota est. Multi enim pœnitentia ducti sunt, sed infructuosa, quoniam pœnitentia eorum reprobata est, sicut & prior culpa. Itaque & hæc misratio quarta fuit, quòd pœnitentem misericorditer suscepisti, ut in eorum numero invenire, de quibus Psalmista, Beati, inquit ^d, quorum remissa sunt iniquitates. Sequitur misericordia quinta, per quam mihi continendi deinceps & emendatiùs vivendi præstitisti virtutem, nec recidivum paterer, & esset novissimus error peior priore. Omnino enim manifestè tuæ est, Domine Deus, & non humanæ virtutis, susceptum semel peccati jugum à cervicibus excutere : quoniam omnis qui facit peccatum, servus est peccati ^e : nec est liberari nisi in manu forti. Jam verò postquam in his quinque miserationibus à malo liberaveris, ut fiat quòd scriptum est ^f, Declina à malo & fac bonum : in duabus aliis bona largiris. Hæc duæ sunt, gratia promerendi, qua videlicet munus bonæ conversationis in-

Si 3

dulges :

Deum omnes tenentur : sed Religiosi à Deo de seculo vocati peculiari-ter.

Septem Dei misericordia in religiosis præcipue notanda.

Prima Misericordia: Præservatio à variis peccatis.

Secunda, Dei longanimis expectatio.

c Psal. 4. y. A
3. Visitatio & immutatio cordis.

4. Susceptio pœnitentis.
d Psal. 31. d
5. Gratia continendi, & cavendi relapsus.

e Ioan. 8. d
f Psal. 35. e
6. Gratia promerendi.

¶ *Spes obtinendi.*

dulges: & spes obtinendi, qua donas homini indigno & peccatori de tuoties experta bonitate usque ad cœlestia speranda præsumere.

IN EADEM DOMINICA,
De Fragmentis septem Misericordiarum,
S E R M O III. †

† *Est profectio sermonis superioris.*

SCitis quid fecerim, septem vobis hodie misericordias proponendo: Septem utique panes distribui. Nam si factæ sunt mihi lachrymæ meæ panes die ac nocte, quanto magis divinæ miserationes? Multo enim dulcius istæ sapiunt, reficiunt multo melius, ampliùsque confirmant cor hominis. Verùm multa nobis, ni fallor, ex his panibus hodie cecidere fragmenta. Nam & ego ipse sentiebam inter frangendum multas è manibus evadere micæ, atque inter digitos properantis elabi. Utrùm ipsi collegeritis aliqua, vos videritis. Ego (si nondum fastiditis) nostra, quæ mihi collegeram, sine invidia communicabo, ne fortè incurram maledictionem abscondentis frumenta in populis^a. *Primus* itaque panis, si benè memini, *conservatio gratiæ* fuit, quæ me licet indignum, à multis peccatis adhuc in seculo positum custodivit. Huius ergo tria teneo fragmenta, habentia prorsus magnum delectamentum saporis, & alimoniam vitæ. Tribus siquidem modis à peccato me memini conservatum, occasionis subtractione; resistendi data virtute, affectionis sanitate. Multa enim in peccata facilè cecidisset, si data esset occasio, sed Dei miseratione non me talis opportunitas apprehendit. In multa quoque paulominus cecidisset graviter impulsus violentia tentationis, sed virtutem dedit Dominus rex virtutum, ut sub me esset appetitus meus, & ei quam sentiebam, concupiscentiæ minimè consentirem. Sed & à quibusdam tam longè me fecit miseratio tua Domine, ut penitus abominarer ea, & ne ulla quidem eorum me tentatio molestaret.

^a *Prov. II. d*
1. *Panis tria fragmenta.*

Tribus modis à peccatis conservamur.

2. *Panis tria fragmenta.*
Cur DEVS sardet ultionem.

3. *Panis tria frustra.*

Secundus quoque panis fuit *expectatio*, qua tardabat ultionem, indulgentiam cogitabat. Et huius ergo panis tria fragmenta accipite, cogitantes *longanimitatem* quam exhibuit, *electionem* prædestinationis suæ quam impleri voluit, & *charitatem* nimiam qua nos dilexit. Propter hoc enim expectans expectavit me Dominus, & non intendit mihi, sed oculos suos avertit à peccatis meis, quasi nolens advertere quantum delinquerem. Propter hoc, inquam, dissimulabat, ut commendaret patientiam suam, ut impleret electionem suam, ut confirmaret charitatem suam.

De *tertio* quoque pane, eius scilicet misericordiæ quæ convertit nos ad poenitentiam, tria non tam fragmenta quàm frustra vobis appono. Tunc enim, ut benè memini, *concussu* cor meum, excitans illud ut adverteret

teret

In Evangel. De Septem Panibus, Serm. III. 329

teret suorum vulnera peccatorum, & vulnerum sentiret dolorem. Etiam & terruit deducens ad portas inferi, & præparata iniquis supplicia monstrans. Et ut nihil jam noxiæ remaneret delectationis, meliorem mihi consolationem inspirans, spem indulgentiæ dedit. In his tribus conversus sum, credo quod & vos ipsi.

Jam verò quarti panis (ipsa est indulgentia) obsecro vos diligenter colligite fragmenta ne pereant. Sunt enim salubria valde, & dulciora super mel & favum. Sic enim ex toto indulget, & tam liberaliter omnem donavit injuriam, ut jam non damnet ulciscendo: nec confundat improperando: nec minus diligat imputando. Sunt enim aliqui sic donantes injuriam, ut non ulciscantur, sæpius tamen improperent. Sunt & alii qui fileant licet, manet tamen alta mente reposita, & rancorem tenent in animo: quarum utique neutra plena indulgentia est. Longe ab his omnibus benignissima est divinitatis natura, liberaliter agit, ignoscit plenariè, ita ut propter fiduciam peccatorum, sed poenitentium ubi abundavit delictum, soleat & gratia superabundare. Testis est Paulus gentium Doctor qui plus omnibus cum divina gratia laboravit. Testis est Matthæus de telonio electus in Apostolum, cui etiam Novi testamenti primum Scriptorem esse donatum est. Testis & Petrus, cui post trinam negationem, totius Ecclesiæ pastoralis cura commissa est. Testis denique etiam famolissima illa peccatrix, cui in ipso conversionis initio tanta multitudo dilectionis concessa est, tanta postmodum indulta gratia familiaritatis. Quis accusavit Mariam, & pro se eam oportuit respondere? Si Pharisæus murmurat, si Martha conqueritur, si scandalizantur Apostoli, Maria tacet: Christus excusat, etiam & laudat tacentem. Denique illud quantæ prærogativæ, quantæ excellentiæ fuit, quòd resurgentem à mortuis prima videre, tangere prima meruit?

Sed jam transeamus ad alia. Bonum est quidem nos hîc esse, ubi datur fiducia peccatoribus, sed oportet etiam cætera non tacere. Itaq; & in continenria ipsa, quæ est panis quintus, tria nihilominus invenio, unde meritò clamare possim: Quia fecit mihi magna qui potens est^b. Fortè parvum aliquid reputatis continentiam vestram, sed ego non ita. Scio enim quos habeat oppugnatores, & quantæ illam necesse sit esse virtutis, ut possit resistere talibus. Primus siquidem continentia nostræ hostis caro est, adversus spiritum concupiscens. Quàm domesticus hostis, quàm perniciofa lucta, quàm intestinum bellum? Hostem hunc crudelissimum ne fugere possumus (ô anima mea) ne fugare: circumferre illum necesse est, quoniam alligatus est nobis: nam quod periculosius est & miserabilius, hostem nostrum ipsi cogimur sustentare, perimere eum non licet.

Quomodo De us convertere soleat nos ad poenitentiam.

4. Panis tria fragmenta. Deus plenè indulget, at homines longe secum.

Exempla eorû qui plenâ peccatorum veniam accepit maiorem Dei gratiam & amicitiam meruerunt.

5. Panis, Continentia tria fragmenta. b Luc. 1. c

Continentia hostibus prævalere quanta virtutis opus sit.

Primus continentia hostis Caro nostra.

Vide

Secundus hostis mundus.

Vide ergo quàm sollicitè te custodire necesse sit ab ea, quæ dormit in sinu tuo. Veruntamen non est hic solus adversarius mihi, alium adhuc habeo qui circumcinxit & obledit me undique: & si ignoratis, hostis ille est *præsens sæculum* nequam. Conclufit inimicus vias meas, & per quinque portas, quinque videlicet corporis sensus, jaculis suis vulnerat me, & mors intrat per fenestras meas.

Tertius hostis Diabolus.

Sufficere nimis poterant isti duo. Sed (heu me) ecce video ventum validum venientem ab aquilone, à quo panditur omne malum. Et nunc quid superest aliud? Domine salva nos: perimus. *Ecce enim* maleus universæ terræ. *Ecce serpens callidior* cunctis animantibus. *Ecce inimicus ille* quem nec videre possum, quantò minus cavere? Neque enim est *colluctatio* fervare volentibus continentiam (continentiam autem dico non à sola luxuria, sed à cæteris quoque sicut necesse est vitiis & peccatis)

6. Ephes. 6. b

non *adversus carnem & sanguinem tantum*, sed *adversus principes & potestates, adversus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritualia nequitia in cælestibus*. Et quis est qui jacula eorum ignea possit extinguere? *Paraverunt sagittas suas in pharetra, ut sagittent in obscuro rectos corde*^d.

d Psal. 10. a
Continentia
servanda
difficultas.

Sed & *narraverunt ut absconderent laqueos, & dixerunt: Quis videbit nos?* Nunc quidem apertè & violenter, nunc occultè & fraudulentè, semper autem malitiosè & crudeliter impugnant & persequuntur nos. Et ad hæc toleranda ne dicam superanda quis idoneus? Credo jam vobis aliquatenus innotescit continentia difficultas, ut juxta Apostolum^e sciatis quæ à Deo donata sunt vobis, Omnino enim in Domino faciamus hanc virtutem, & ipse ad nihilum deducit tribulantes nos. Ipse est qui non modò carnem nostram cum concupiscentiis suis, sed & *præsens sæculum* nequam cum tentationibus suis & vanitatibus, etiam & ipsum cum tentationibus suis conterit Satanam sub pedibus nostris. Nunquid non meritò dixeram inventendum in continentia, unde clamarem quia fecit mihi magna qui potens est?

e 1. Cor. 2. c
Dei virtute
hostes nostros
vincimus.

Jam verò *sexti panis* fragmenta accipite. Est autem panis iste gratia promerendi, bona scilicet æternæ vitæ, quam gratiam in tribus maxime constare arbitror, in odio præteritorum malorum, & contemptu præsentium bonorum, & desiderio futurorum. *Septimus* quoque panis est spes obtinendi, cuius nihilominus teneo fragmenta tria, & eorum sapor dulcis admodum gutturi meo. Tria, inquam, sunt quæ sic roborant & confirmant cor meum, ut nulla me penuria meritorum, nulla consideratio propriae utilitatis, nulla æstimatio cælestis beatitudinis, ab altitudine spei dejicere possit in ea firmiter radicatum. Desideratis ea, an referenda sunt propter eum qui dixit^f *Mel invenisti? comede quod sufficit tibi.*

Sexi Panis
fragmenta.

Septimi Panis
fragmenta.

f Prov. 25. 9

Sic

In Evangel. De Septem Panibus, Serm. III. 331

Sic completur hodie quod de seipsa sapientia prophetavit : & nunc idipsum video, quoniam *qui edunt me, adhuc esurient &*. Proinde non vos protraham ultra, sed nec vestram fraudabo esuriam, quoniam quidem sic paratos video, ac si necdum sumpleritis quicquam. Tria considero in quibus tota spes mea consistit, charitatem adoptionis, veritatem promissionis, potestatem redditionis. Murmuret jam quantum voluerit inficiens cogitatio mea dicens : Quis enim es tu, aut quanta est illa gloria, quibusve meritis hanc obtinere speras ? Et ego fiducialiter respondebo : Scio cui credidi, & certus sum, quia in charitate nimia adoptavit me, quia verax in promissione, quia potens in exhibitione : licet enim ei facere quod voluerit. Hic est funiculus triplex qui difficile rumpitur, quem nobis à patria nostra in hunc carcerem usque dimissum firmiter, obsecro, teneamus : ut ipse nos sublevet, ipse nos trahat & pertrahat usque ad conspectum gloriæ magni Dei : qui est benedictus in sæcula, AMEN.

g Eccli. 24. c

Tria spei ful-
cra fortissima.

Duos sequentes sermones, qui & totum Officium Liturgicum pro die festo S. VICTORIS, scripsit S. BERNARDUS, petente Guidone Abbate Arremarensi in Diœcesi Trecenti : in cuius Monasterio eiusdem Sancti corpus adservatur. Cetera ad dictum Officium Ecclesiasticum spectantia, in fine hic reperies. Neque enim hic sermonum seriem interrumpere visum est.

IN NATALI S. VICTORIS

CONFESS. *

SERMO I.

Victoris vita* & gloria spiritualis, non tam ad gloriam quam ad virtutem provocat omnes qui recto sunt corde. Non recti planè sed perverfi est animi antè quærere gloriam quàm exercere virtutem, & velle coronari qui legitime non certaverit. *Vanum est vobis, inquit, ante lucem surgere.* Ita est. Frustra ad celsitudinem nititur gloriæ, qui prius non claruit virtute. Frustra fatuæ virgines sponso obviam surgunt, quarum lampades extinguuntur : & ideo fatuæ quia vacuis gloriantur lampadibus, virtutis oleum non habentes. Absit mihi gloriari nisi in gloria illorum, quibus Propheta congratulans ait : *Domine in lumine vultus tui ambulabunt, & in nomine tuo exultabunt tota die, & in iustitia tua exaltabuntur.* Et infert : *Quoniam gloria virtutis eorum tu es.* Pulchrè non eorum, sed virtutis eorum gloria commendatur, Quæ enim sine virtute est gloria, profectò indebita venit, præproperè affectatur, periculosè captatur. Virtus, gradus ad gloriam : virtus mater gloriæ est. Fallax gloria & vana est pulchritudo, quam illa non parturivit, Sola est, cui gloria jure debetur, & securè impenditur.

* Martyrol.

Roman. refert

ad 26. Febr.

ubi Baron.

In notis horum

Bern. Sermo

nũ meminit.

* at. virtus.

a Psal. 126. a

*b Ps. 88. c

Gloria sine

virtute inanis

& indebita.

Sola virtus

gradus ad

gloriam.

Sermones S. Bernardi.

Tt

Sancto